

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

YATIRIM

TEŞVİK

BÜLTENİ

2020
DÖRDÜNCÜ ÇEYREK

Yenilenebilir Enerji Yatırımlarımıza Devam Ediyoruz

**YAW
DRIVE**

**PITCH
DRIVE**

www.yr.com.tr

İÇİNDEKİLER

DÜNYA VE TÜRKİYE'DE
YATIRIM ORTAMI

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM
TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

TÜRKİYE'DE VERİLEN
YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

YATIRIM TEŞVİKİNE
YÖNELİK YENİLİKLER

47.18

+5.97

17.14

24.25

I

DÜNYA VE TÜRKİYE'DE YATIRIM ORTAMI

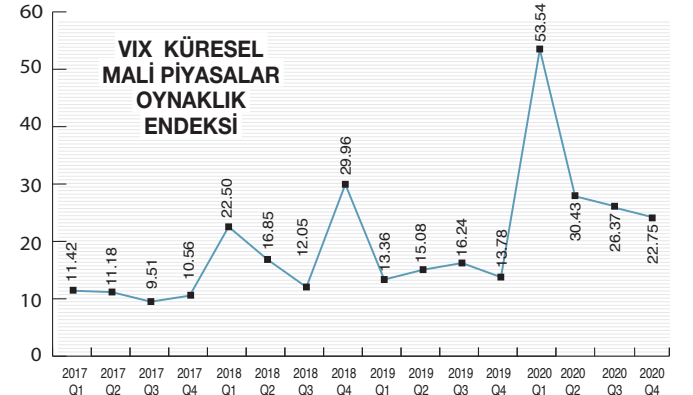
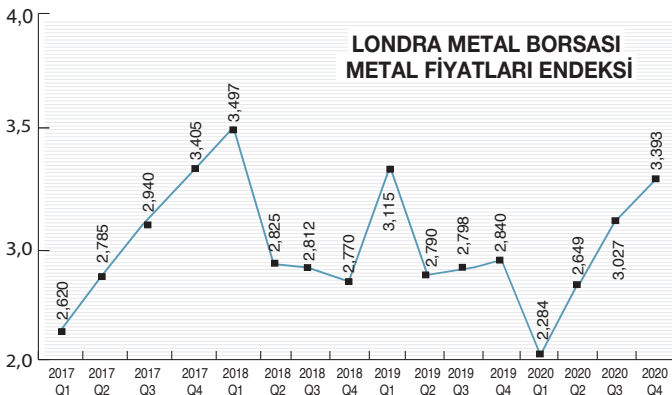
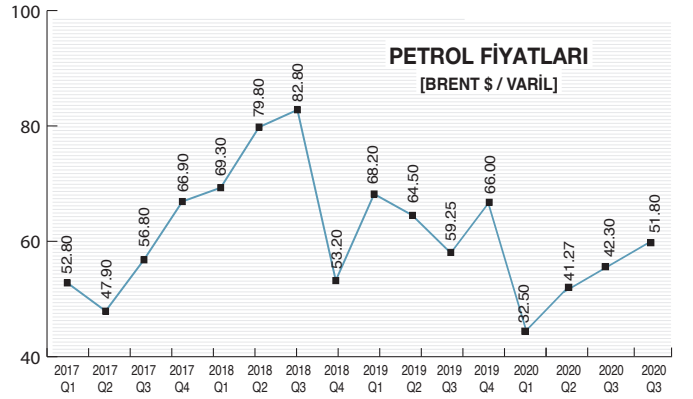
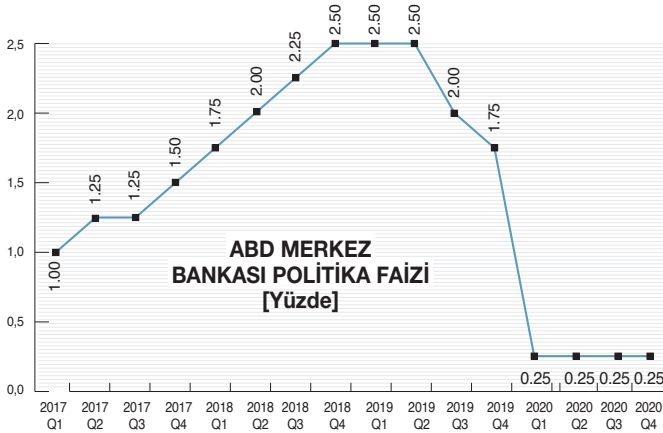
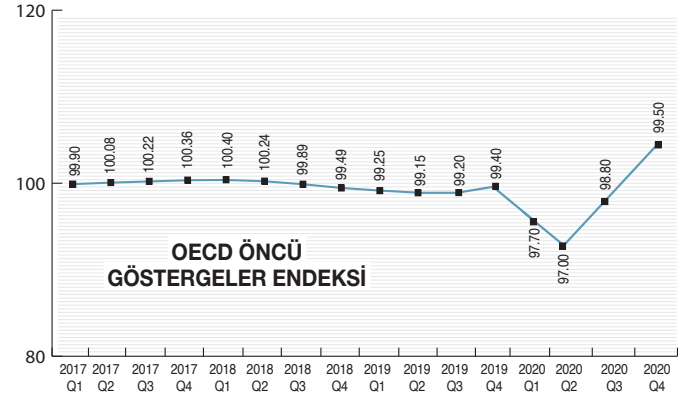
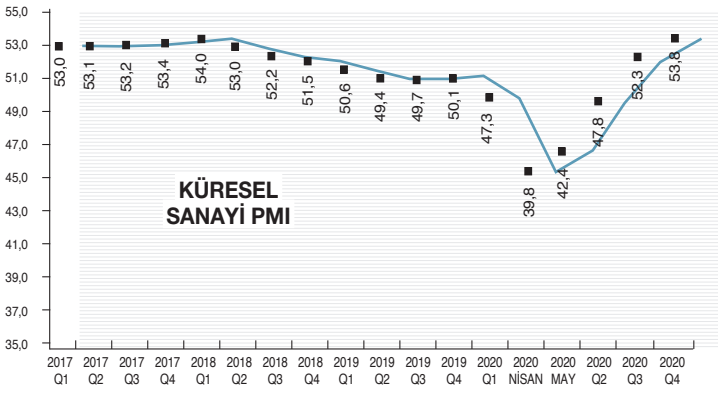
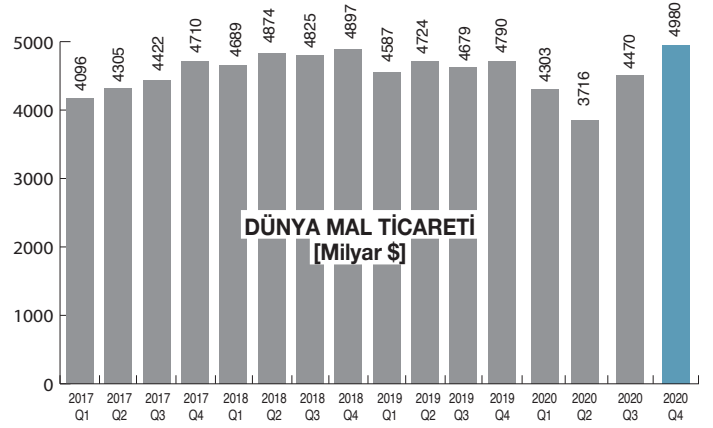
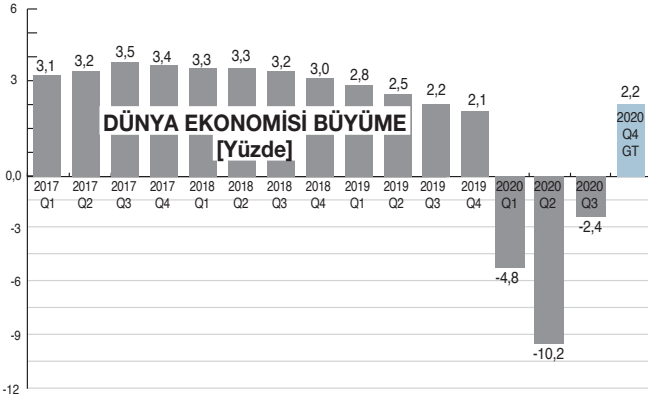
Ekonomiye Genel Bakış

5.45

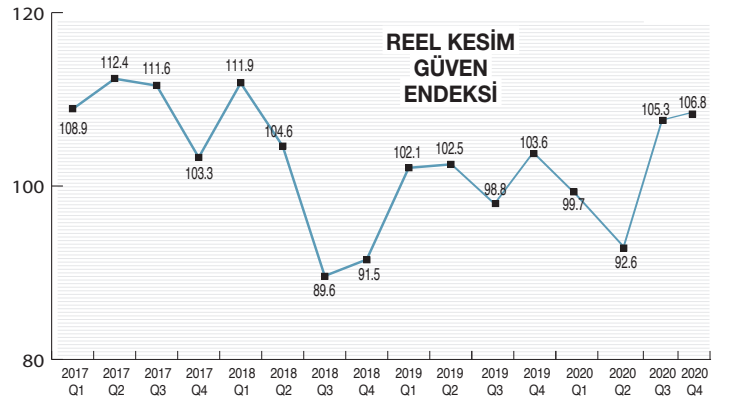
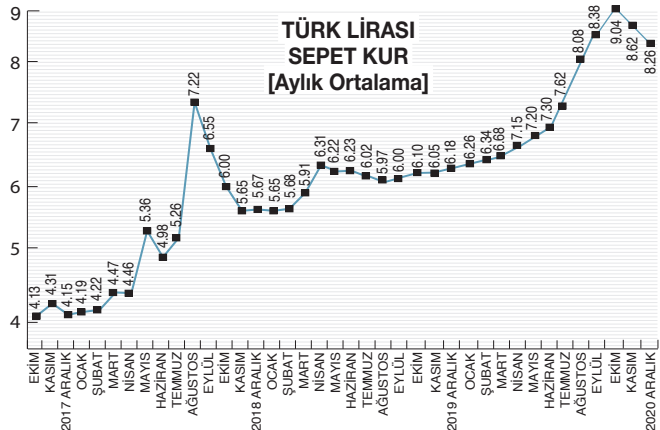
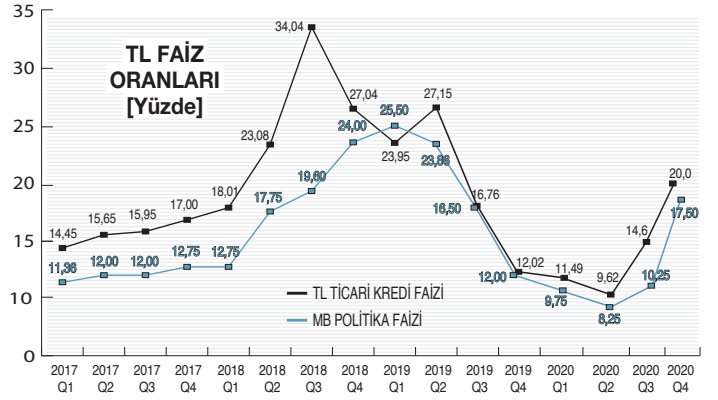
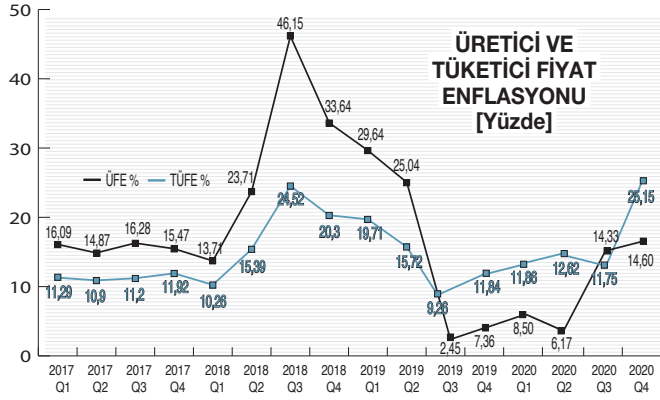
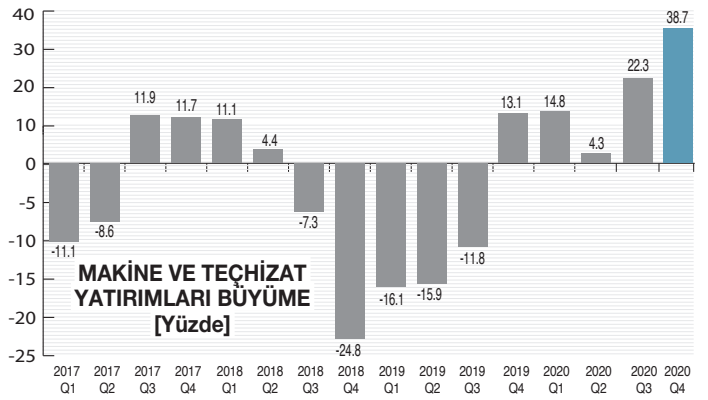
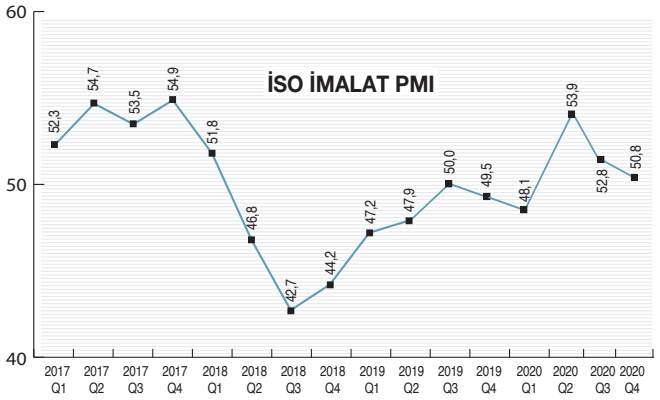
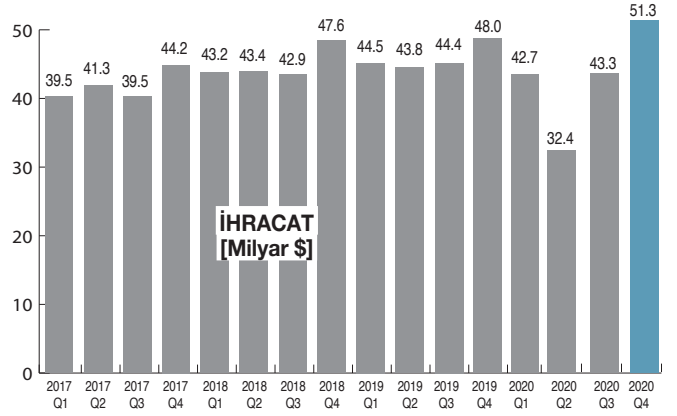
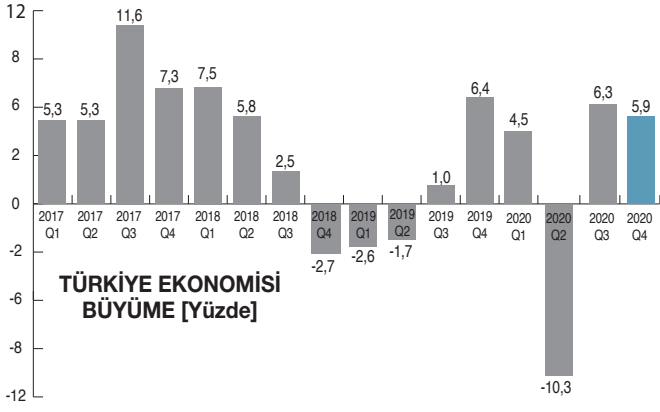
DÜNYA VE TÜRKİYE'DE YATIRIM ORTAMI

DÜNYADA YATIRIM ORTAMI

DÜNYA VE TÜRKİYE'DE YATIRIM ORTAMI

TÜRKİYE'DE YATIRIM ORTAMI

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNİN ANALİZİ

Türkiye'de verilen yatırım teşvik belgeleri, 2019 ve 2020 yılı dördüncü çeyrek itibarıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayınlanan veriler esas alınarak analiz edilmektedir.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİNE GENEL BAKIŞ

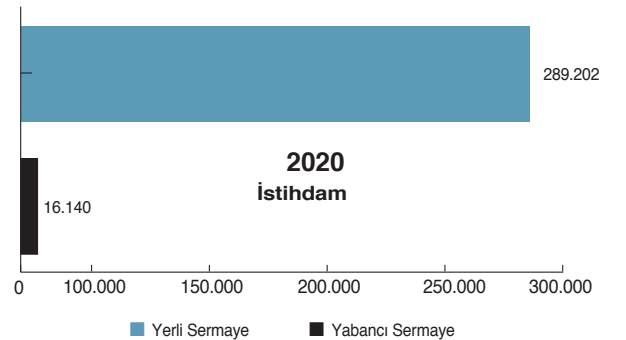
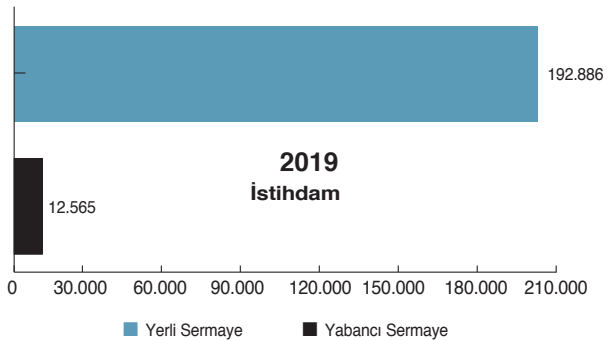
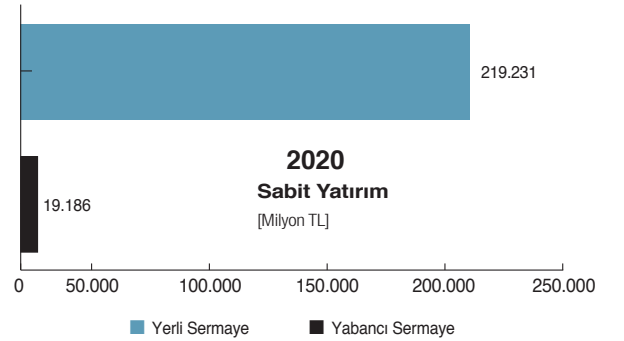
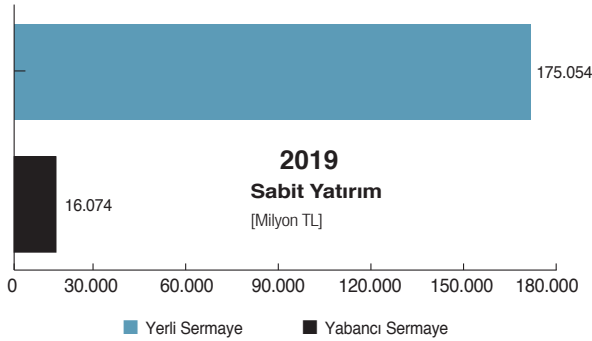
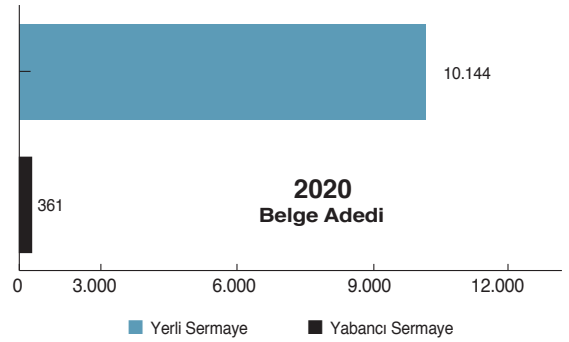
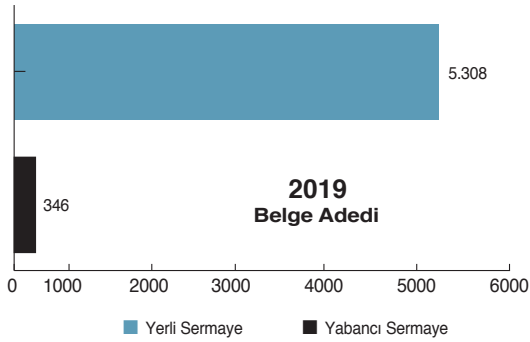
2019 ve 2020 yıllarında verilen yatırım teşvik belgelerinin adet, yatırımın tutarı, sermaye cinsi ve yarattığı istihdam kırılımını inceledik.

Sermaye Türü	2019			2020		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	346	16.074	12.565	361	19.186	16.140
Yerli Sermaye	5.308	175.054	192.886	10.144	219.231	289.202
Genel Toplam	5.654	191.128	205.451	10.505	238.416	305.342

2019 yılının sonunda 5.654 adet, 2020 yılında ise 10.505 adet yatırım teşvik belgesi verilmiştir.

Belge sayısında %86'lık bir artış olmuştur.

2019 yılına göre yatırım tutarı açısından %25'lik bir artış olurken; istihdam edilen kişi sayısı itibarıyla %49'luk artış meydana gelmiştir.

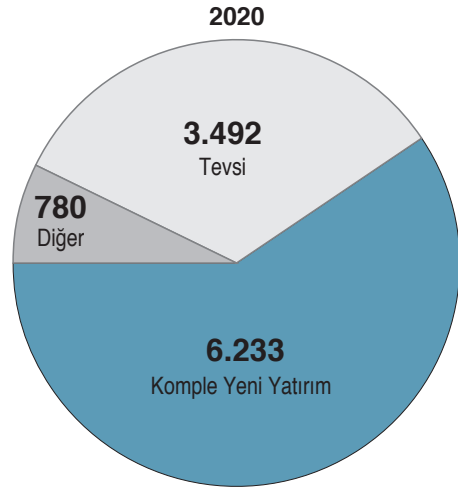
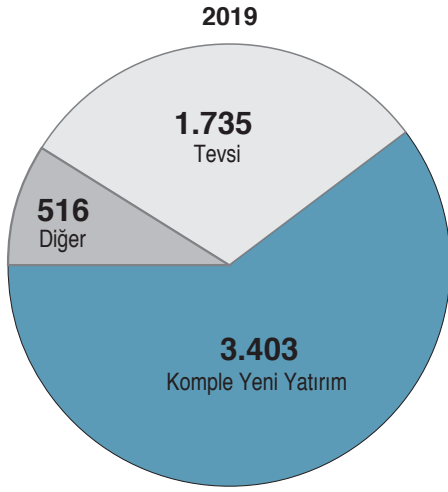

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

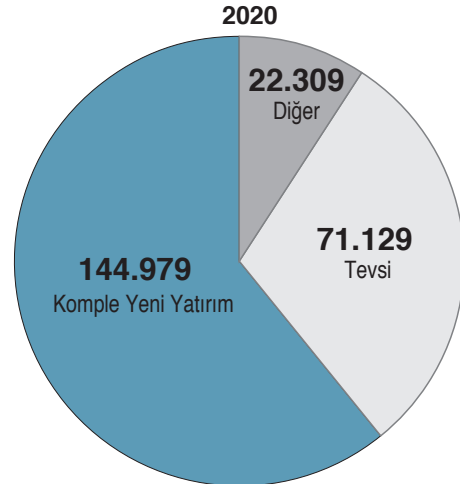
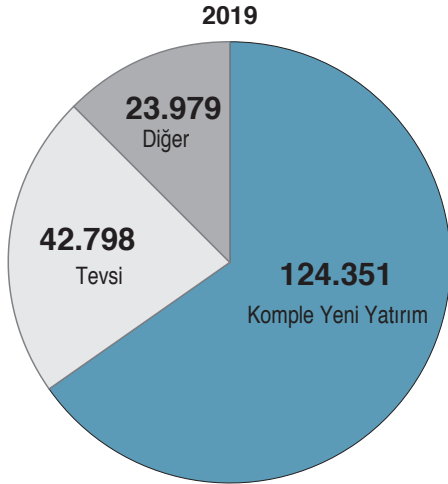
	2019			2020		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Komple Yeni Yatırım	3.403	124.351	155.671	6.233	144.979	227.036
Tevsi	1.735	42.798	43.500	3.492	71.129	68.797
Diğer	516	23.979	6.280	780	22.309	9.509
Genel Toplam	5.654	191.128	205.451	10.505	238.416	305.342

*Diğer; Modernizasyon, ürün çeşitlendirme gibi hizmetleri kapsamaktadır.

BELGE ADEDİ

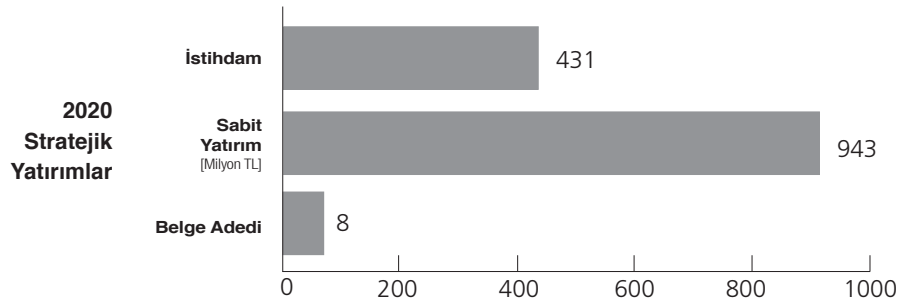
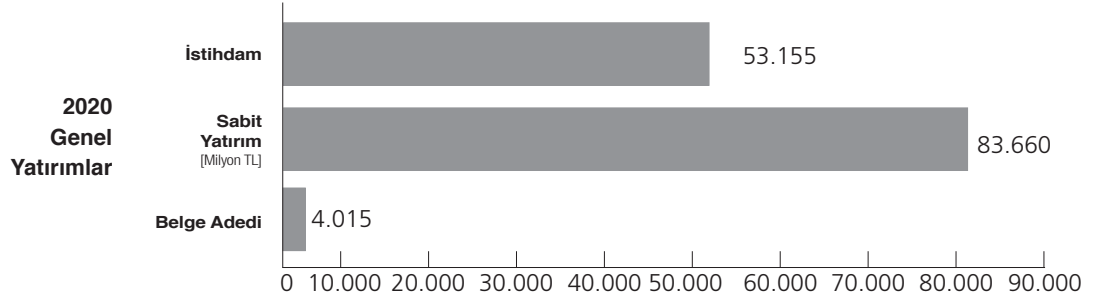
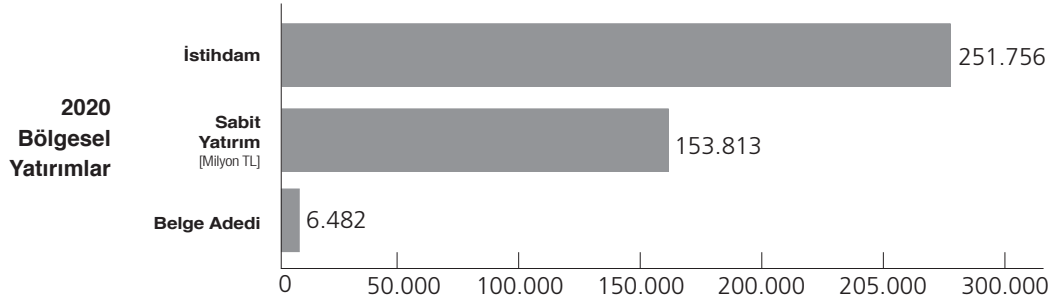
SABİT YATIRIM [Milyon TL]

- Her iki yılda da en çok komple yeni yatırım cinsli yatırımlar ağırlık kazanmıştır.
- 2019 yılında yatırım teşvikleri dünyadaki küresel ekonomik zorluklardan etkilenirken 2020 yılında pandeminin etkileri de hissedilmiştir.

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

2020									
Sermaye Türü	BÖLGESEL YATIRIMLAR			GENEL YATIRIMLAR			STRATEJİK YATIRIMLAR		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	240	13.454	13.400	121	5.732	2.740	0	0	0
Yerli Sermaye	6.242	140.359	238.356	3.894	77.928	50.415	8	943	431
Genel Toplam	6.482	153.813	251.756	4.015	83.660	53.155	8	943	431

YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ BÖLGESEL ANALİZ VE İSTATİSTİKLERİ

2019

2020

2019 - 1.Bölge [1.Bölgenin payı: % 65]			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	188	8.771	5.194
Yerli Sermaye	2.177	59.044	57.583
Toplam	2.365	67.814	62.777

2020 - 1.Bölge [1.Bölgenin payı: % 60]			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	177	8.490	4.830
Yerli Sermaye	4.272	78.604	85.450
Toplam	4.449	87.095	90.280

2019 - 2.Bölge [2.Bölgenin payı: % 26]			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	54	1.939	1.894
Yerli Sermaye	886	66.675	28.555
Toplam	940	68.614	30.449

2020 - 2.Bölge [2.Bölgenin payı: % 26]			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	62	3.501	1.429
Yerli Sermaye	1.881	50.087	42.763
Toplam	1.943	53.587	44.192

2019 - 3.Bölge [3.Bölgenin payı: % 20]			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	51	3.700	1.660
Yerli Sermaye	687	24.983	20.617
Toplam	738	28.684	22.277

2020 - 3.Bölge [3.Bölgenin payı: % 19]			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	79	1.266	1.377
Yerli Sermaye	1.334	39.642	33.841
Toplam	1.413	40.909	35.218

2019 - 4.Bölge [4.Bölgenin payı: % 15]			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	21	221	754
Yerli Sermaye	531	9.705	23.986
Toplam	552	9.926	24.740

2020 - 4.Bölge [4.Bölgenin payı: % 11]			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	24	2.097	1.196
Yerli Sermaye	821	19.691	26.953
Toplam	845	21.788	28.149

2019 - 5.Bölge [5.Bölgenin payı: % 10]			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	20	1.111	1.556
Yerli Sermaye	335	6.205	15.374
Toplam	355	7.316	16.930

2020 - 5.Bölge [5.Bölgenin payı: % 10]			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	9	3.760	5.280
Yerli Sermaye	700	18.247	22.567
Toplam	709	22.007	27.847

2019 - 6.Bölge [6.Bölgenin payı: % 19]			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	11	92	1.507
Yerli Sermaye	685	5.944	45.971
Toplam	696	6.037	47.478

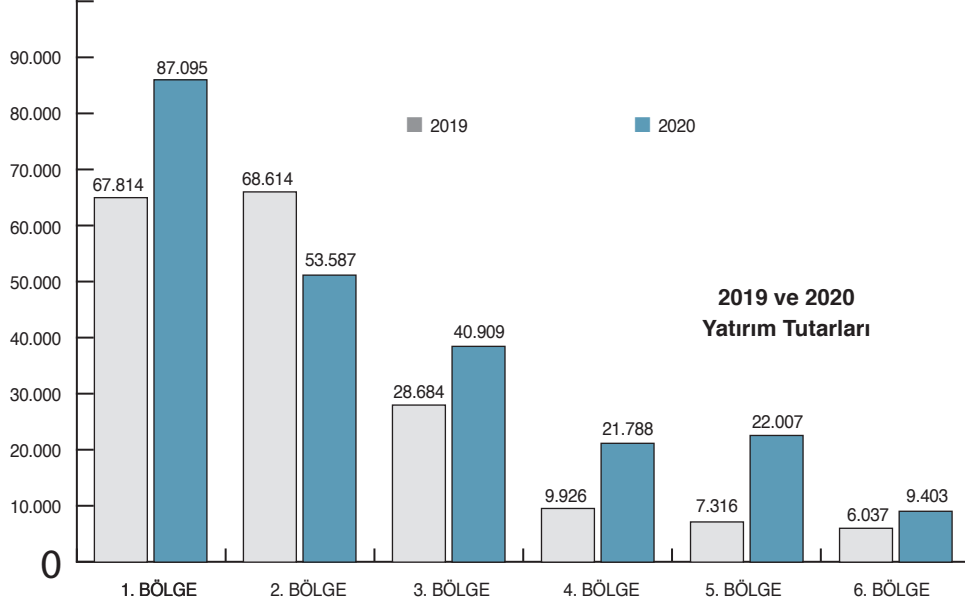
2020 - 6.Bölge [6.Bölgenin payı: % 15]			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	10	72	2.028
Yerli Sermaye	1.124	9.331	75.695
Toplam	1.134	9.403	77.723

* Muhtelif Bölgeye 8 adet yatırım teşvik belgesi verilmiştir. Yatırımın tutarı 2.737 milyon TL olup, 800 kişiye istihdam sağlanmıştır.

* Muhtelif 12 adet yatırım teşvik belgesi verilmiştir. Yatırımın tutarı 3.628 milyon TL olup, 1.933 kişiye istihdam sağlanmıştır.

- En fazla yatırım teşviki alan bölge her iki yıl için de 1. Bölge olmuştur. Bunun sebebi, 1. Bölgede yer alan illerin nüfus yoğunluğu açısından kalabalık ve aynı zamanda sanayinin bel kemiğini oluşturuyor olmasıdır.

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

- ❑ 2019 ve 2020 yıllarının verilen yatırım teşvik belgelerindeki toplam yatırım teşvik tutarlarını karşılaştırdığımızda 2020 yılında verilen yatırım teşvik tutarları 2019 yılına göre artarken, sadece 2. bölgede yatırım teşvik tutarında azalma meydana gelmiştir.
- ❑ 2020 yılında en az yatırım tutarı 6. Bölgede yaratılmış olmasına karşın sağlanan istihdam açısından en az istihdam 5. Bölgede yaratılmıştır.

BÖLGELERİN DAĞILIMI					
1. Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
Ankara	Adana	Balıkesir	Afyonkarahisar	Adıyaman	Ağrı
Antalya	Aydın	Bilecik	Amasya	Aksaray	Ardahan
Bursa	Bolu	Burdur	Artvin	Bayburt	Batman
Eskişehir	Çanakkale	Gaziantep	Bartın	Çankırı	Bingöl
İstanbul	Denizli	Karabük	Çorum	Erzurum	Bitlis
İzmir	Edirne	Karaman	Düzce	Giresun	Diyarbakır
Kocaeli	Isparta	Manisa	Elazığ	Gümüşhane	Hakkari
Muğla	Kayseri	Mersin	Erzincan	Kahramanmaraş	İğdır
	Kırklareli	Samsun	Hatay	Kilis	Kars
	Konya	Trabzon	Kastamonu	Niğde	Mardin
	Sakarya	Uşak	Kırıkkale	Ordu	Muş
	Tekirdağ	Zonguldak	Kırşehir	Osmaniye	Siirt
	Yalova		Kütahya	Sinop	Şanlıurfa
			Malatya	Tokat	Şırnak
			Nevşehir	Tunceli	Van
			Rize	Yozgat	
			Sivas		

YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ SEKTÖREL ANALİZ VE İSTATİSTİKLERİ

2019 - ENERJİ			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	7	619	15
Yerli Sermaye	387	29.006	2.830
Toplam	394	29.625	2.845

2020 - ENERJİ			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	11	2.574	153
Yerli Sermaye	620	41.697	5.996
Toplam	631	44.271	6.149

2019 - HİZMETLER			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	38	2.511	2.679
Yerli Sermaye	1.240	39.451	48.799
Toplam	1.278	41.962	51.478

2020 - HİZMETLER			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	36	5.935	7.800
Yerli Sermaye	1.372	30.125	41.558
Toplam	1.408	36.060	49.358

2019 - İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	281	9.806	8.518
Yerli Sermaye	3.193	96.594	128.870
Toplam	3.474	106.400	137.388

2020 - İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	299	10.559	7.951
Yerli Sermaye	6.994	134.936	223.346
Toplam	7.293	145.495	231.297

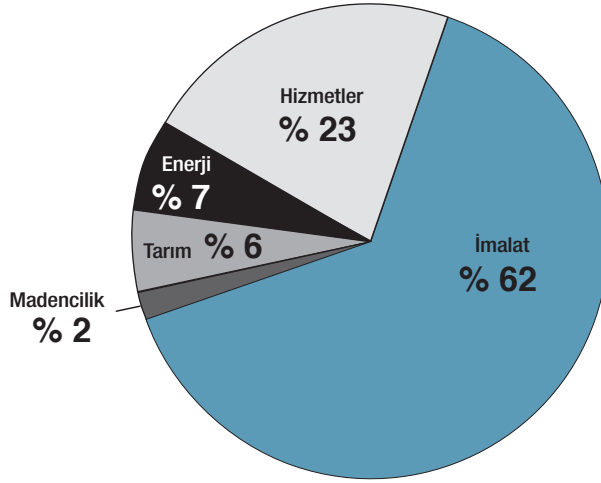
2019 - MADENCİLİK			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	9	2.945	937
Yerli Sermaye	118	7.239	7.192
Toplam	127	10.184	8.129

2020 - MADENCİLİK			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	7	59	157
Yerli Sermaye	179	6.811	8.083
Toplam	186	6.870	8.240

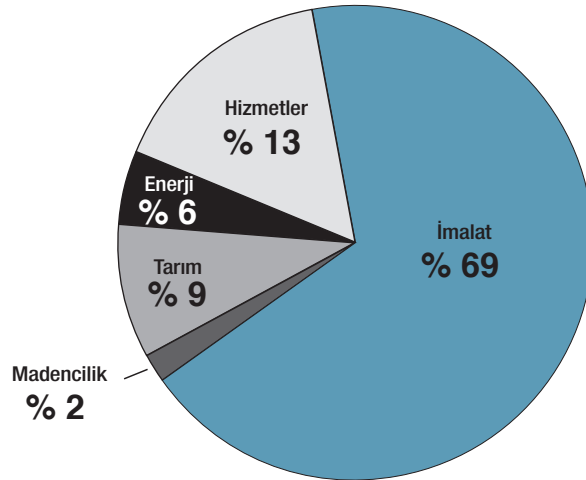
2019 - TARIM			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	11	194	416
Yerli Sermaye	370	2.763	5.195
Toplam	381	2.957	5.611

2020 - TARIM			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	8	58	79
Yerli Sermaye	979	5.662	10.219
Toplam	987	5.719	10.298

2019

2020

- ❑ 2019 ve 2020 yılı tüm parametreler bazında (belge adedi, sabit yatırım tutarı, istihdam) en çok yatırım teşviki alan sektör İmalat sanayidir.
- ❑ 2020 yılında İmalat sanayi için düzenlenen teşvik belgesi adedi 2019 yılına göre %109 artarak 7.293 adet olmuştur. Aynı dönemde imalat sanayi için düzenlenen yatırım teşvik belgelerinin tüm sektörler içindeki oranı %62'den %69'a çıkmıştır.
- ❑ 2019 ve 2020 yılında belge adedi bazında en az yatırım teşviki alan sektör madencilik'tir.
- ❑ Sektörel olarak 2020 yılında Covid-19 etkisi en çok hizmetler sektöründe hissedilmiştir. 2019 yılında %23 olan hizmet sektörünün payı 2020 yılında %13'e düşmüştür.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ- İMALAT SANAYİİ – ALT KIRILIM [4. ÇEYREK]

2020 - ANA METAL SANAYİİ			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım	İstihdam
Yabancı Sermaye	1	32.799.193	20
Yerli Sermaye	66	2.553.367.106	2.055
Toplam	67	2.586.166.299	2.075

2020 - ELEKTRİKLİ TEÇHİZAT VE ELEK. ÜRÜNLER SANAYİİ			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım	İstihdam
Yabancı Sermaye	6	188.194.276	350
Yerli Sermaye	86	1.318.417.681	1.243
Toplam	92	1.506.611.957	1.593

2020 - GIDA ÜRÜNLERİ SANAYİİ			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım	İstihdam
Yabancı Sermaye	9	1.006.485.249	889
Yerli Sermaye	167	2.482.287.307	4.282
Toplam	176	3.488.772.556	5.171

2020 - GİYİM EŞYALARI SANAYİİ			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım	İstihdam
Yabancı Sermaye	2	2.298.259	26
Yerli Sermaye	166	881.973.974	20.006
Toplam	168	884.272.233	20.032

2020 - KARA, DENİZ TAŞITLARI VE YAN SANAYİİ			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım	İstihdam
Yabancı Sermaye	9	523.971.825	307
Yerli Sermaye	115	2.581.571.378	2.092
Toplam	124	3.105.543.203	2.399

2020 - KİMYASAL ÜRÜNLER, PLA. VE KAUÇUK ÜR. SAN.			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım	İstihdam
Yabancı Sermaye	28	439.095.988	561
Yerli Sermaye	429	13.568.420.643	6.626
Toplam	457	14.007.516.631	7.187

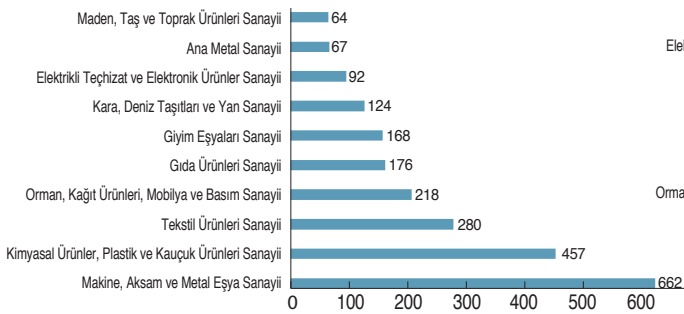
2020 - MADEN, TAŞ VE TOPRAK ÜRÜNLERİ SANAYİİ			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım	İstihdam
Yabancı Sermaye	1	221.687.004	0
Yerli Sermaye	63	2.172.999.737	9.338
Toplam	66	2.394.686.741	9.338

2020 - MAKİNE, AKSAM VE METAL EŞYA SANAYİİ			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım	İstihdam
Yabancı Sermaye	20	376.074.991	334
Yerli Sermaye	642	5.910.601.105	8.270
Toplam	662	6.286.676.096	8.604

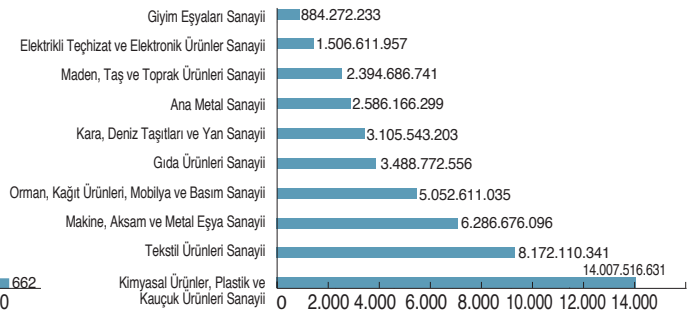
2020 - ORMAN, KAĞIT ÜRÜNLERİ, MOBİLYA VE BASIM SAN.			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım	İstihdam
Yabancı Sermaye	9	1.711.630.450	628
Yerli Sermaye	209	3.340.980.585	3.037
Toplam	218	5.052.611.035	3.665

2020 - TEKSTİL ÜRÜNLERİ SANAYİİ			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım	İstihdam
Yabancı Sermaye	6	192.158.098	184
Yerli Sermaye	274	7.979.952.243	6.278
Toplam	280	8.172.110.341	6.462

2020-Q4 Verilen Yatırım Teşvik Belge Adedi

2020-Q3 Verilen Yatırım Teşvik Belge Tutarı (TL)

- İmalat sanayiinin alt kırılımlarını incelediğimizde en çok Makine, Aksam ve Metal Eşya Sanayii 'ne yatırım teşvik belgesi verildiği görülmektedir.
- En az teşvik alan imalat alt sektörü ise; Giyim Eşyaları sanayiidir.
- 2020 yılında 4. çeyrekte imalat sektörü için 2.308 adet Yatırım Teşvik belgesi verilmiştir. Bir önceki çeyreğe göre imalat sektörüne verilen belge sayısı %4 artmıştır.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ İMALAT SANAYİİ - BÖLGESEL DAĞILIM

2019 - 1. Bölge - İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	158	6.905	3.864
Yerli Sermaye	1.410	25.704	29.847
Toplam	1.568	32.609	33.711

2020 - 1. Bölge - İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	149	6.168	3.843
Yerli Sermaye	3.134	52.300	61.277
Toplam	3.283	58.469	65.120

2019 - 2. Bölge - İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	43	739	1.278
Yerli Sermaye	529	44.480	17.968
Toplam	572	45.219	19.246

2020 - 2. Bölge - İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	53	1.696	1.202
Yerli Sermaye	1.337	31.909	33.229
Toplam	1.390	33.605	34.431

2019 - 3. Bölge - İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	43	1.140	1.010
Yerli Sermaye	368	15.702	10.960
Toplam	411	16.842	11.970

2020 - 3. Bölge - İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	69	1.159	1.186
Yerli Sermaye	879	26.752	24.123
Toplam	948	27.910	25.309

2019 - 4. Bölge - İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	11	119	603
Yerli Sermaye	278	5.625	18.472
Toplam	289	5.744	19.075

2020 - 4. Bölge - İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	18	1.473	1.094
Yerli Sermaye	476	11.455	20.902
Toplam	494	12.928	21.996

2019 - 5. Bölge - İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	19	875	1.106
Yerli Sermaye	168	2.423	12.223
Toplam	187	3.298	13.329

2020 - 5. Bölge - İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	5	16	140
Yerli Sermaye	422	8.361	18.593
Toplam	427	8.377	18.733

2019 - 6. Bölge - İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	7	29	657
Yerli Sermaye	440	2.661	39.400
Toplam	447	2.689	40.057

2020 - 6. Bölge - İMALAT			
Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Yabancı Sermaye	5	48	486
Yerli Sermaye	746	4.159	65.222
Toplam	751	4.207	65.708

2019 ve 2020 yılında en fazla yatırım teşvik belgesi imalat sanayi sektörüne verilmiştir.

Verilen teşvik belgelerine baktığımızda 2019 yılında 3.474 adet imalat sektörüne yatırım teşvik belgesi verilirken, 2020 yılında 7.293 adet yatırım teşvik belgesi verilmiştir.

2019 ve 2020 yıllarını karşılaştırdığımızda 2019 senesinde imalat sektörüne verilen yatırım teşvik belge adedi 2020 yılında %50'nin üstünde artmıştır.

2020 yılında 1.bölgeye verilen yatırım teşvik tutarı diğer bölgelerle karşılaştırıldığında en fazla tutarı almıştır. En az yatırım tutarını ise 6.bölge almıştır.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ EN FAZLA TEŞVİK ALAN 1. BÖLGENİN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

2020 - ANKARA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	21	317
Hizmetler	42	979
İmalat	468	7.844
Madencilik	6	438
Tarım	3	44
Genel	540	9.623

2020 - ANTALYA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	6	270
Hizmetler	64	1.901
İmalat	62	490
Madencilik	3	30
Tarım	581	2.477
Genel	716	5.168

2020 - BURSA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	13	1.220
Hizmetler	33	618
İmalat	496	11.660
Madencilik	3	15
Tarım	4	94
Genel	549	13.608

2020 - ESKİŞEHİR		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	5	88
Hizmetler	8	78
İmalat	55	1.681
Madencilik	5	87
Tarım	1	22
Genel	74	1.956

2020 - İSTANBUL		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	16	7.045
Hizmetler	137	5.654
İmalat	1.419	19.299
Madencilik	2	115
Tarım	2	34
Genel	1576	32.147

2020 - İZMİR		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	31	1.958
Hizmetler	61	2.336
İmalat	419	7.605
Madencilik	7	53
Tarım	17	254
Genel	535	12.205

2020 - KOCAELİ		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	4	18
Hizmetler	27	1.422
İmalat	346	9.607
Madencilik	1	47
Tarım	1	3
Genel	379	11.096

2020 - MUĞLA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	3	39
Hizmetler	28	535
İmalat	18	283
Madencilik	12	251
Tarım	19	182
Genel	80	1.291

*1. Bölge için toplam 4.449 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiştir.

- İstanbul %35
- Antalya %16
- Ankara %12
- Bursa %12
- İzmir %12
- Kocaeli %8
- Muğla %2
- Eskişehir %2

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

2020 yılında en fazla teşvik alan sektör imalat sanayi olup, payı %69'dur.

Verilen teşvik belgelerinde 2020 yılında 1.Bölgede genel olarak madencilik ve enerji sektörlerine daha az talep olmuştur.

2020 yılında en çok yatırım teşvik belgesini İstanbul, Antalya ve Bursa illeri almıştır.

1.Bölgenin il bazında dağılımına baktığımızda en az teşvik alan iller Eskişehir ve Muğla'dır.

2020 yılında tarım sektörünün payı %9'a yükselmiştir. 2020 yılında Antalya iline verilen tarım yatırım teşvik belgeleri ise tüm tarım sektöründe verilen yatırım teşvik belgelerinin %59'unu oluşturmaktadır.

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ YATIRIM TUTARINA GÖRE İLK 10 İL

2020 - İSTANBUL		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	16	7.045
Hizmetler	137	5.654
İmalat	1.419	19.299
Madencilik	2	115
Tarım	2	34
Genel	1.576	32.147

2020 - BURSA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	13	1.220
Hizmetler	33	618
İmalat	496	11.660
Madencilik	3	15
Tarım	4	94
Genel	549	13.608

2020 - GAZİANTEP		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	17	150
Hizmetler	19	130
İmalat	351	12.005
Madencilik	0	0
Tarım	3	15
Genel	390	12.300

2020 - İZMİR		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	31	1.958
Hizmetler	61	2.336
İmalat	419	7.605
Madencilik	7	53
Tarım	17	254
Genel	535	12.205

2020 - KOCAELİ		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	4	18
Hizmetler	27	1.422
İmalat	346	9.607
Madencilik	1	47
Tarım	1	3
Genel	379	11.096

2020 - ANKARA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	21	317
Hizmetler	42	979
İmalat	468	7.844
Madencilik	6	438
Tarım	3	44
Genel	540	9.623

2020 - KONYA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	59	880
Hizmetler	40	551
İmalat	449	5.734
Madencilik	7	98
Tarım	5	59
Genel	560	7.322

2020 - ADANA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	35	762
Hizmetler	23	1.900
İmalat	152	2.864
Madencilik	1	281
Tarım	75	490
Genel	286	6.298

2020 - ANTALYA		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	6	270
Hizmetler	64	1.901
İmalat	62	490
Madencilik	3	30
Tarım	581	2.477
Genel	716	5.168

2020 - MERSİN		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)
Enerji	25	552
Hizmetler	35	321
İmalat	92	1.970
Madencilik	4	36
Tarım	119	572
Genel	275	3.452

İlk 10 İlin Toplam Yatırım Teşvik Tutarı İçerisindeki Payları

- İstanbul %13
- Bursa %5
- Gaziantep %5
- İzmir %5
- Kocaeli %4
- Ankara %3
- Konya %3
- Adana %2
- Antalya %2
- Mersin %1

YATIRIM TEŞVİK ANALİZLERİ

2020 yılında toplamda verilen yatırım teşvikinin tutarı 238 milyar TL'dir. İlk 10 ile verilen yatırım teşvikinin tutarı ise 113 milyar TL'dir.

2020 yılında en az yatırım teşvik belgesi tarım ve madencilik sektörlerine verilmiştir.

2020 yılında verilen yatırım teşvik belgelerinde en fazla yatırım teşvik tutarı alan imalat sanayiidir.

En fazla yatırım teşvik tutarı İstanbul'a verilmiş olup, teşvikin tutarı 32 milyar TL'dir.

Ardahan, Bayburt, Bozcada, Gökçeada illeri 2020 yılında en az yatırım teşvik belgesi alan illerdir.

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

*100 milyon TL ve üzeri
yatırımlar*

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

2020-Q4 100 MİLYON TL VE ÜZERİ YATIRIMLAR

Firmanın Adı	Yatırımın İli	Yatırımın Sektörü	Yatırım Tutarı (TL)
MAXICELLS İLAÇ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	İSTANBUL	İMALAT	4.200.000.000
LC WAİKİKİ MAĞAZACILIK HİZMETLERİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	AKSARAY	HİZMETLER	3.650.000.000
İMBAT MADENCİLİK ENERJİ TURİZM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	MANİSA	MADENCİLİK	1.505.398.357
DİCLE ELEKTRİK DAĞITIM ANONİM ŞİRKETİ	MUHTELİF İLLER	ENERJİ	1.450.000.000
SAKARYA ELEKTRİK DAĞITIM ANONİM ŞİRKETİ	SAKARYA	ENERJİ	1.437.500.182
STARWOOD ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BURSA	İMALAT	1.347.197.105
VEM İLAÇ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	İMALAT	1.325.473.680
PARK CAM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BİLECİK	İMALAT	1.153.482.431
NEMPORT LİMAN İŞLETMELERİ VE ÖZEL ANTREPO NAKLİYE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	İZMİR	HİZMETLER	1.060.064.591
ÖZCANLAR TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	İMALAT	798.280.000
HAYAT KİMYA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	MERSİN	İMALAT	790.831.400
ZN ÇİNKO RAFİNERİ ANONİM ŞİRKETİ	İZMİR	İMALAT	710.887.487
FERRERO FINDIK İTHALAT İHRACAT VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	DÜZCE	İMALAT	667.616.559
TOSYALI FİLYOS ENDÜSTRİ BÖLGESİ YÖNETİCİ ANONİM ŞİRKETİ	ZONGULDAK	HİZMETLER	631.808.391
MAV ELYAF SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	İMALAT	600.000.000
RUBİS TERMİNAL PETROL TİCARET VE SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	HATAY	HİZMETLER	589.000.000
QUA GRANİT HAYAL YAPI VE ÜRÜNLERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	AYDIN	İMALAT	584.139.999
ÇELİKLER ORHANELİ TUŇÇBİLEK ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	KÜTAHYA	ENERJİ	574.881.144
TT TIBBİ MALZEMELER VE MEDİKAL SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	DÜZCE	İMALAT	500.630.000
OLTAN VE KÖLEOĞLU ELEKTRİK VE ENERJİ ÜRETİMİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	KARAMAN	ENERJİ	493.300.000
HAS ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BİLECİK	İMALAT	475.952.000
BALİ RÜZGAR ELEKTRİK ÜRETİM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	İSTANBUL	ENERJİ	423.941.454
YKC PLASTİK AMBALAJ VE KAPAK SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	ANKARA	İMALAT	377.264.898
KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SU VE KANALİZASYON İDARESİ İSU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	KOCAELİ	HİZMETLER	375.000.000
ŞANLIURFA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI	ŞANLIURFA	HİZMETLER	350.450.000
ERDEMİR MADENCİLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ZONGULDAK	MADENCİLİK	340.118.024

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

Firmanın Adı	Yatırımın İli	Yatırımın Sektörü	Yatırım Tutarı (TL)
VEGA HEREKO ENERJİ ÜRETİM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	İSTANBUL	İMALAT	337.000.000
STARWOOD ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BURSA	İMALAT	320.284.750
ALİ RAİF İLAÇ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	İSTANBUL	İMALAT	295.707.000
ÖZŞEN MADEN İŞLETMELERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	EDİRNE	MADENCİLİK	294.241.381
ENERJISA ENERJİ ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	ADANA	MADENCİLİK	281.070.000
GÖNENLİ SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	MANİSA	İMALAT	276.353.770
AY KASA POLİMER AMBALAJ VE TAŞIMA SİSTEMLERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	KOCAELİ	İMALAT	268.472.043
ABALIOĞLU YAĞ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	İZMİR	İMALAT	264.060.803
HASSAN TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	İMALAT	252.321.534
TELASIS TEKSTİL ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	İMALAT	250.000.000
HAYAT KİMYA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	KOCAELİ	İMALAT	247.200.000
ÇEKİM ENERJİ YATIRIM ÜRETİM VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	EDİRNE	ENERJİ	242.900.350
GÜLSAN SENTETİK DOKUMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	GAZİANTEP	İMALAT	238.897.596
BEYAZ KAĞIT VE HİJYENİK ÜRÜNLER TEMİZLİK İNŞAAT SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ADANA	İMALAT	236.194.249
TİLLO ENERJİ ÇEVRE TEMİZLİĞİ İNŞAAT GIDA VE TURİZM SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	SİİRT	ENERJİ	230.020.561
IŞIK ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	KARABÜK	İMALAT	229.970.643
ASELSAN ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ANKARA	İMALAT	229.110.585
R.B. KARESİ İTHALAT İHRACAT TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BURSA	İMALAT	226.330.004
ANI BİSKÜVİ GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	KARAMAN	İMALAT	222.902.552
KALESERAMİK ÇANAKKALE KALEBODUR SERAMİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	ÇANAKKALE	İMALAT	221.687.004
DİMA-FRANKO DIŞ TİCARET VE TEKSTİL SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ	KÜTAHYA	İMALAT	213.289.294
GÜNEŞ İPLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ŞANLIURFA	İMALAT	213.000.000
BİENTAŞ MADENCİLİK İNŞAAT ENERJİ PETROL ANONİM ŞİRKETİ	KONYA	ENERJİ	201.349.859
OBEL CIVATA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	İZMİR	İMALAT	198.383.918
NATURE ENERJİ ÖLÇÜM TEKNOLOJİLERİ DANIŞMANLIK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	AFYONKARAHİSAR	ENERJİ	195.926.168
ADA DENİZCİLİK VE TERSANE İŞLETMECİLİĞİ ANONİM ŞİRKETİ	İSTANBUL	İMALAT	192.816.792

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

Firmanın Adı	Yatırımın İli	Yatırımın Sektörü	Yatırım Tutarı (TL)
ADA DENİZCİLİK VE TERSANE İŞLETMECİLİĞİ ANONİM ŞİRKETİ	İSTANBUL	İMALAT	192.816.792
ADA DENİZCİLİK VE TERSANE İŞLETMECİLİĞİ ANONİM ŞİRKETİ	İSTANBUL	İMALAT	192.816.792
KV ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	ORDU	ENERJİ	190.089.005
AKASYA AHŞAP AMBALAJ VE ORMAN ÜRÜNLERİ NAKLİYAT İTHALAT İHRACAT SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	TOKAT	İMALAT	177.847.620
CEYDURU ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	SAMSUN	ENERJİ	173.170.835
TURQUOISE YAT SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	İSTANBUL	İMALAT	168.852.294
MDK İNŞAAT TURİZM İÇ VE DIŞ TİCARET SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ	KAYSERİ	HİZMETLER	166.588.920
DOSTEL MAKİNA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	KOCAELİ	İMALAT	163.774.760
HABAŞ SINAI VE TIBBİ GAZLAR İSTİHSAL ENDÜSTRİSİ ANONİM ŞİRKETİ	İZMİR	İMALAT	163.520.000
ÇİNER GLASS MADEN KİMYA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BİLECİK	İMALAT	163.182.465
OMNİA NİŞASTA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ADANA	İMALAT	161.179.280
DEKOVİL LOJİSTİK VE ULUSLARARASI TAŞIMACILIK ANONİM ŞİRKETİ	ANKARA	HİZMETLER	156.470.000
T.C.DEVLET DEMİR YOLLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	İZMİR	HİZMETLER	153.437.500
İSMAK OTOMOTİV PLASTİK PARÇALARI SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	İSTANBUL	İMALAT	153.314.324
ÖZCANLAR TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	İMALAT	150.491.267
SARİBEKİR AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BALIKESİR	İMALAT	148.857.000
EKER SÜT ÜRÜNLERİ GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BURSA	İMALAT	147.193.371
HİKMET GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	MANİSA	İMALAT	145.139.700
C.E.S. İLERİ KOMPOZİT VE SAVUNMA TEKNOLOJİLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ANKARA	İMALAT	141.000.000
NORM SOMUN SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	MANİSA	İMALAT	140.089.658
AAB ENERJİ ÜRETİM TARIMSAL ÜRÜNLER GIDA İNŞAAT SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	KONYA	ENERJİ	139.253.950
SİSTEM ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	İMALAT	135.968.284
GÜLSAN SENTETİK DOKUMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	GAZİANTEP	İMALAT	130.000.000
NORM SALİHLİ VİDA VE CIVATA MAKİNE SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	MANİSA	İMALAT	129.578.328
BAYTEKS TEKNİK TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	GAZİANTEP	İMALAT	127.500.000
KARS İL ÖZEL İDARESİ İKTİSADİ İŞLETMESİ	KARS	HİZMETLER	126.870.000

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

Firmanın Adı	Yatırımın İli	Yatırımın Sektörü	Yatırım Tutarı (TL)
GÜN GÜNEŞ ENERJİSİ ELEKTRİK ÜRETİM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ANTALYA	ENERJİ	125.773.540
KROS OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	KÜTAHYA	İMALAT	124.184.206
TURKUVAZ PLASTİK VE TEMİZLİK ÜRÜNLERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	SAKARYA	İMALAT	123.000.000
PROFEN SAVUNMA VE GÜVENLİK TEKNOLOJİLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ANKARA	İMALAT	122.146.139
MAXREAL TELEKOMÜNİKASYON SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	İSTANBUL	İMALAT	120.987.019
ENDER PVC VE ALÜMİNYUM YAPI ELEMANLARI SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	GAZİANTEP	İMALAT	120.500.000
MED-MAR SAĞLIK HİZMETLERİ GIDA İNŞAAT TURİZM TUZ İŞLETMECİLİĞİ NAKLİYECİLİK VE ELEKTRİK ÜRETİMİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ÇANKIRI	İMALAT	120.200.000
ÖZCANLAR TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	İMALAT	120.000.000
PRO YEM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	DİYARBAKIR	İMALAT	119.592.969
FERNAS İNŞAAT ANONİM ŞİRKETİ	DENİZLİ	İMALAT	119.568.096
ERENLİ SAÇ PROFİL KAUÇUK PLASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	İZMİR	İMALAT	119.034.890
ÜNAL SENTETİK DOKUMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	GAZİANTEP	İMALAT	118.317.150
BAŞAK TRAKTÖR TARIM ZİRAAT VE İŞ MAKİNALARI SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	SAKARYA	İMALAT	116.305.157
POLAT MAKİNA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	AYDIN	İMALAT	115.777.917
ATEŞSÖNMEZ KİMYA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	GAZİANTEP	İMALAT	114.000.000
SENOCO TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	GAZİANTEP	İMALAT	113.686.519
DÖHLER GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	KARAMAN	İMALAT	111.627.371
HASSAN TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	İMALAT	110.931.296
SON YÜKSEL FINDIK GIDA SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	DÜZCE	İMALAT	108.304.207
PRO YEM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	NİĞDE	İMALAT	108.111.032
GÜRSAN ALÜMİNYUM İMALAT SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	İMALAT	107.720.000
ZİYAĞLU TEKSTİL VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BURSA	İMALAT	103.009.586
BANKO BOYA VE KİMYEVİ MADDELER SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	GAZİANTEP	İMALAT	102.616.564
ÇELİKİŞ DİŞLİ OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	İZMİR	İMALAT	102.564.376
BÜYÜKDERELİ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	KAHRAMANMARAŞ	ENERJİ	101.068.632
UŞAK ASYA İPLİK DIŞ TİCARET SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ	UŞAK	İMALAT	100.133.477

TÜRKİYE'DE VERİLEN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ

2020 YILI 4. ÇEYREK İMALAT SEKTÖRÜ YATIRIM TUTARINA GÖRE İLK 50 FIRMA

Firmanın Adı	Yatırımın İli	Yatırım Tutarı (TL)
MAXICELLS İLAÇ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	İSTANBUL	4.200.000.000
STARWOOD ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BURSA	1.347.197.105
VEM İLAÇ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	1.325.473.680
PARK CAM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BİLECİK	1.153.482.431
ÖZCANLAR TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	798.280.000
HAYAT KİMYA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	MERSİN	790.831.400
ZN ÇİNKO RAFİNERİ ANONİM ŞİRKETİ	İZMİR	710.887.487
FERRERO FINDIK İTHALAT İHRACAT VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	DÜZCE	667.616.559
MAV ELYAF SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	600.000.000
QUA GRANITE HAYAL YAPI VE ÜRÜNLERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	AYDIN	584.139.999
TT TIBBİ MALZEMELER VE MEDİKAL SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	DÜZCE	500.630.000
HAS ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BİLECİK	475.952.000
YKC PLASTİK AMBALAJ VE KAPAK SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	ANKARA	377.264.898
VEGA HEREKO ENERJİ ÜRETİM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	İSTANBUL	337.000.000
STARWOOD ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	BURSA	320.284.750
ALİ RAİF İLAÇ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	İSTANBUL	295.707.000
GÖNENLİ SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	MANİSA	276.353.770
AY KASA POLİMER AMBALAJ VE TAŞIMA SİSTEMLERİ SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	KOCAELİ	268.472.043
ABALIOĞLU YAĞ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	İZMİR	264.060.803
HASSAN TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	252.321.534
TELASİS TEKSTİL ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	250.000.000
HAYAT KİMYA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	KOCAELİ	247.200.000
GÜLSAN SENTETİK DOKUMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	GAZİANTEP	238.897.596
BEYAZ KAĞIT VE HÜYENİK ÜRÜNLER TEMİZLİK İNŞAAT SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ADANA	236.194.249
IŞIK ÇELİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	KARABÜK	229.970.643
AELSAN ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ANKARA	229.110.585
R.B. KARESİ İTHALAT İHRACAT TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BURSA	226.330.004
ANI BİSKÜVİ GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	KARAMAN	222.902.552
KALESERAMİK ÇANAKKALE KALEBODUR SERAMİK SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	ÇANAKKALE	221.687.004
DİMA-FRANKO DIŞ TİCARET VE TEKSTİL SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ	KÜTAHYA	213.289.294
GÜNEŞ İPLİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ŞANLIURFA	213.000.000
OBEL CIVATA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	İZMİR	198.383.918
ADA DENİZCİLİK VE TERSANE İŞLETMECİLİĞİ ANONİM ŞİRKETİ	İSTANBUL	192.816.792
ADA DENİZCİLİK VE TERSANE İŞLETMECİLİĞİ ANONİM ŞİRKETİ	İSTANBUL	192.816.792
ADA DENİZCİLİK VE TERSANE İŞLETMECİLİĞİ ANONİM ŞİRKETİ	İSTANBUL	192.816.792
AKASYA AHSAP AMBALAJ VE ORMAN ÜRÜNLERİ NAKLİYAT İTHALAT İHRACAT SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	TOKAT	177.847.620
TURQUOISE YAT SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ	İSTANBUL	168.852.294
DOSTEL MAKİNA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	KOCAELİ	163.774.760
HABAŞ SİNAYİ VE TIBBİ GAZLAR İSTİHSAL ENDÜSTRİSİ ANONİM ŞİRKETİ	İZMİR	163.520.000
CİNER GLASS MADEN KİMYA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BİLECİK	163.182.465
OMNIA NIŞASTA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ADANA	161.179.280
İSMAK OTOMOTİV PLASTİK PARÇALARI SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	İSTANBUL	153.314.324
ÖZCANLAR TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	150.491.267
SARİBEKİR AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BALIKESİR	148.857.000
EKER SÜT ÜRÜNLERİ GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	BURSA	147.193.371
HİKMET GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	MANİSA	145.139.700
C.E.S. İLERİ KOMPOZİT VE SAVUNMA TEKNOLOJİLERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	ANKARA	141.000.000
NORM SOMUN SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	MANİSA	140.089.658
SİSTEM ALÜMİNYUM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	TEKİRDAĞ	135.968.284
GÜLSAN SENTETİK DOKUMA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	GAZİANTEP	130.000.000

IV

YATIRIM TEŞVİKİNE YÖNELİK YENİLİKLER

*Bültenin bu bölümünde
yatırım teşvikine yönelik
güncel gelişme ve uygulamalar
paylaşılmaktadır.*

17 ARALIK 2020 TARİH VE 31337 SAYILI RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANAN YATIRIMLARDA DEVLET YARDIMLARI HAKKINDA KARARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KARAR

Stratejik yatırımlar ve öncelikli yatırım konuları için uygulanmak üzere, T.C. Merkez Bankası kaynaklı TL cinsinden "Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi" kullanılacak olup, teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının yüzde yetmişine kadar olan kısmı için ödenecek faizin veya kâr payının beş puanı Bakanlıkça da uygun görülmesi halinde azami ilk beş yıl için ödemek kaydıyla bütçe kaynaklarından karşılanacaktır.

Beşinci bölgede uygulanan bölgesel desteklerden faydalanacak öncelikli yatırım konuları arasında "Asgari 50 milyon TL tutarındaki elektrik veya hidrojenle çalışan ulaşım araçları imalatını da içeren sanayi tesisi yatırımları" ile "Ar-ge ve çevre yatırımları" eklenmiştir.

Asgari 50 milyon TL tutarındaki elektrik veya hidrojenle çalışan ulaşım araçları imalatını da içeren sanayi tesisi yatırımları ile AR-GE ve çevre yatırımlarında; faiz veya kâr payı desteği tutarı, sabit yatırım tutarının %10'unu geçmemek kaydıyla 10 Milyon TL'yi geçmeyecektir.

Yatırım teşvik belgeleri kapsamında, elemanları dizili baskılı devre kartı (PCBA) üretiminden başlayan cep telefonu üretimine yönelik yatırımlar için, üretim kapasitesi ile uyumlu olmak ve cep telefonu üretiminde kullanılmak kaydıyla yarı demonte haldeki (SKD) aksam ve parçalar 31/8/2021 tarihine kadar gümrük vergisi muafiyeti sağlanmaksızın ithal edilebilecektir.

Bölgesel teşvik sistemi kapsamında desteklenen yatırım konularına, ferro-krom üretimine yönelik yatırımlar dahil edilmiştir. (İstanbul hariç)

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI
RESMİ GAZETE

27 ŞUBAT 2021 TARİH VE 31408 SAYILI RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANAN ÖNCELİKLİ ÜRÜN LİSTESİ TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ

Katma değerli üretimin artırılması hedefine yönelik, orta-yüksek ve yüksek teknoloji düzeyine odaklanan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında, 7 odak sektörde yerli üretimin sağlanması veya üretim kapasitesinin artırılması için destek verilecek ürünlerin listesi yayımlanmıştır.

Bu kapsamda, 11. Kalkınma Planı'nda belirlenen orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyesindeki odak sektörlerdeki 51 milyar dolarlık cari açığın azaltılması ve bu alanlarda yerli üretimin sağlanması veya üretim kapasitesinin artırılması için öncelik verilecek ürünler belirlenmiştir.

Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında, orta-yüksek ve yüksek teknoloji düzeyine sahip sektörler olan "Kimya", "Eczacılık", "Tıbbi ve Dışçilikle İlgili Araç Gereçler İmalatı", "Bilgisayar, Elektronik ve Optik", "Elektrikli Teçhizat", "Makine", "Ulaşım Araçları" veya bu 7 alanda sektörün gelişimi için kritik önemi olan diğer sektörlerden seçilen 919 ürün ve yenilikçi teknoloji alanları listesi Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Listeler, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından, dış ticaret verileri, küresel rekabet koşulları, yerel ve küresel talep eğilimi, yurt içi üretim yetkinliği ve kapasitesi, sektörel ve sektörler arası teknolojik gelişime katkı gibi kriterler dikkate alınarak belirlenmiştir.

TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ

AMAÇ

Orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyesindeki sektörlerde katma değerli ya da kritik öneme sahip ürünlerin yerli kabiliyetlerle üretimine yönelik yatırım projelerinin desteklenmesi.

HANGİ SEKTÖRLER?

- ✓ Kimya
- ✓ Eczacılık
- ✓ Tıbbi Cihaz
- ✓ Bilgisayar, Elektronik ve Optik
- ✓ Elektrikli Teçhizat
- ✓ Makine
- ✓ Ulaşım Araçları

HEDEF

Ülkemizin küresel yatırımcılar için bir cazibe merkezi haline gelebilmesi ve stratejik yatırımların gerçekleştirilebilmesi için, teşviklerin proje bazlı ve ihtiyaç odaklı olarak kurgulanması önem arz etmektedir.

Bu kapsamda, etkin bir araç olarak kullanılan Proje Bazlı Teşvik sisteminde şimdiki kadar 50 milyar TL'den fazla yatırım hacmi ve yaklaşık 25 bin istihdam oluşturacak 24 büyük ölçekli projenin desteklenmesine karar verilmiştir.

ÜRÜNLERİN TEMEL SEÇİM KRİTERLERİ

- ✓ Cari açığa katkısı ve ihracat potansiyeli
- ✓ Ürün karmaşıklık ve yoğunlaşma endeksleri
- ✓ Yatırım başına katma değer
- ✓ Ürün ileri-geri bağlantıları

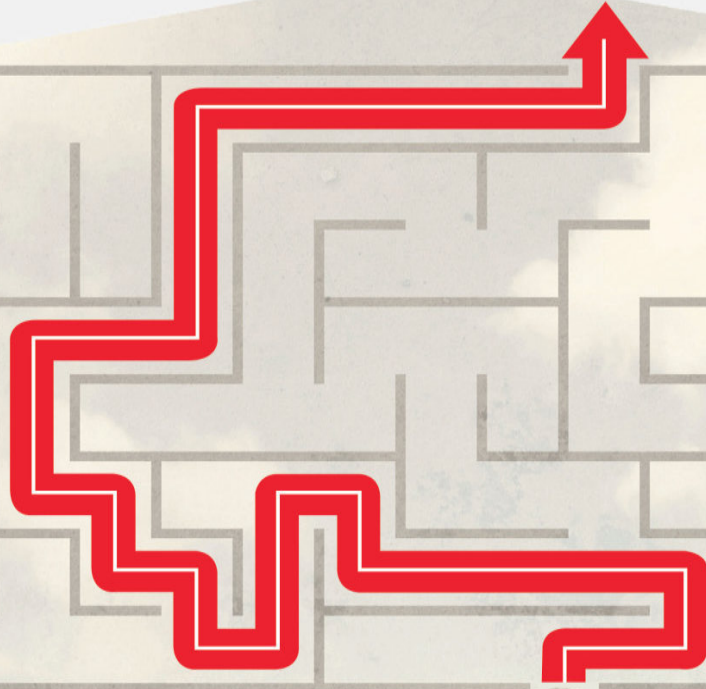
BAŞLICA DESTEK UNSURLARI

- ✓ Yatırım Yeri Tahsisi
- ✓ Sermaye Desteği
- ✓ Finans Maliyeti Desteği
- ✓ KDV İadesi
- ✓ Gümrük Vergisi Muafiyeti
- ✓ Sigorta Primi Desteği (İşçi/İşveren)
- ✓ Ar-Ge Harcamalarının %75'ine Kadar Destek
- ✓ Enerji Desteği
- ✓ Kamu Alım Garantisi
- ✓ KDV İstisnası
- ✓ Vergi İndirimi
- ✓ Nitelikli Personel Desteği
- ✓ Gelir Vergisi Stopaj Desteği
- ✓ KOSGEB KOBİ Desteği

Belirlenen Öncelikli Ürün Listesine yönelik olarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından sağlanan yatırım teşvikleri ile KOSGEB ve TÜBİTAK tarafından sağlanan proje desteklerinin tek pencere mekanizması ile sunulması öngörülmektedir.

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

İSO TEŞVİK MASASI İLE DEVLET DESTEKLERİNDEN YARARLANMAK ARTIK ÇOK DAHA KOLAY

Teşvik masası birimimizle güncellenen mevzuatı takip ediyor, firmanıza en uygun devlet desteklerini, teşvik ve hibeleri araştırıyor, hızlı bir şekilde sonuca ulaşmanızı sağlıyoruz.

Detaylı bilgi için iletişim bilgileri: Teşvik Masası Koordinatörü S. Selin KARAHAN
Tel: (0 212) 252 29 00 / 265 E-posta: tesvikmasasi@iso.org.tr